

ODPRTO PISMO.

Odgovor J. Zavrtniku, ki v svoji nesocijalni cunji "Proletarce" blati nadzorniški odbor in celo Jednoto.

Kot zapisnikar S. N. P. J. hočem dokazati, kedo je večji hinavec, jaz ali Vi, — in rojaki po širni Ameriki naj blagovoljivo razsodijo. —

Jaz Anton Mladič, kot eden ustanoviteljev S. N. P. J., sem takoj že v pričetku t. j. od 1. avgusta 1903 do 4. aprila 1904 žrtvoval svoje de'lo in trud brezplačno, niti borge centa nikdar prejel ter tudi ne zahteval, — delal pa zvesto in z veseljem, — prid nam vsem, misleč, da bodo rojaki kedaj hvaležni ustanoviteljem. Ker pa vsako zrno ni padlo na rodovitna tla, se nam kaže, da hoče med zdravo pšenico tudi ljulika iti v klasje.

Ena glavnih ljulik je ravno J. Zavrtnik, ker ravno on skuša rodovitno klasje pokončati ter nadomestiti z *gnjilobo* — v zvezi z po njem samem zapeljanimi rojaki, kateri njegove hinavščine še niso sprevideli, a bodo svojo zmotno pozneje toliko bolj obžalovali, ko mu bodo poštenu rojaki njegov strupeni jezik izdrlji za vedno.

Torej k stvari. Predbacival mi je hinavščino. Pred dvema mesecema je prišel dopis iz Glencoe, Ohio, na društvo "Slavija" št. 1. V njem se je zahtevalo, da se mora obdolenim uradnikom odvzeti mandate; ako pa tega ne moremo doseči, naj se obrnemo na sodnijo (gotovo na stroške Jednote!). Ker pa se mi je stvar zdelo jako sumljiva — dotični dopis je bil namreč brez društvenega pečata in podpisa —, sem stavil jaz prvi predlog, da se dopis ne sprejme; kajti centralni odbor ni še nič poročal v Glencoe o stvari. V naglici sem pa uprašal J. Zavrtnika, kdo da je ta dopis pisal. Revše se je pa tako prestrašilo in blede postalo, da sem mislil, zdaj zdaj se bo zgrudil na tla. Ker so pa bili vsi pogledi navzočih bratov zvedavo nanj obrnjeni, ni mogel tajiti ter je s slabim, onemoglim glasom pritrtil: "Jaz sem to pisal."

Očitno sem mu, zakaj ni poslal dopisa naravnost na Slavijo, kar bi bilo bolj pošteno, kakor pa posluševati se ovinkov in varati javnost. V veliki zadregi se je mož končno odrezal: "Kaj bom sem pošiljal, kaj tukaj tako lahko govorim!" — Člani so se začeli spogledovati in vsak je zmajeval z glavo rekoč: "To pa ni prav; kaj takega pa nismo pričakovali; tako ravnanje je tihotapsko in poštenega socijalista nevrde." —

Rojaki, tukaj imate poštenjaka, in ne hinavca; tukaj je odkritost, in ne hinavščina!

Pri izvanredni seji društva "Slavija" št. 1, ki se je, kakor vsem dobro znano, vršila zaradi obdolenih uradnikov, sem jaz po mnenju Jožeta Zavrtnika in "Proletarca" pokazal svojo neotesanost. Stvar je taka-le: Proletarčevci so podpihivali člane že celi teden pred sejo, da naj se od uradnikov nikar ne pušče pregovoriti, ter da naj bodo korajžni. — In res so nekateri Proletarčevci prišli k seji tako korajžni, da so komaj na nogah stali! Vse je kričalo, kar je bilo nahujskanih: "Po stopnicah z obdolenici!" — Zaman se je trudil predsednik društva narediti red. Pijani Proletarčevci so kričali kot krvoločne zveri. Cepuder je upil, da vsi krademo, da smo vsi jednaki. Jaz sem zahteval, da se taka oseba iz dvorane takoj odstrani, katera se poslužuje v društvu tako nedostojnih, krivičnih in neosnovanih psov, ker se nam ne more niti pičice nepoštenosti dokazati. — Ako tonej eden zahteva pravičnost,

je pri Vas neotesan?

Nasprotno pa ste Vi, Jože Zavrtnik, pokazali, kako ljubite resnico. Nekaj treznomislečih, kakor predsednik soc. kluba J. Poravne, je kričal na vse grlo nad Proletarčevci, da naj vendar molčijo, ker je sprevidel sam, da so se nekateri Proletarčevci — imena za sedaj zamočim — tako obnašali, kakor naravnost rečeno — med svinjami!

Zakaj niste Vi, Jože Zavrtnik, to "Proletarcu" poročali? Zakaj ste zamočili, Vi poštenjak, da so nam Proletarčevci pri seji jezike in dolge nosove kazali? — Vi ste svetohlinci in siloviteži, ki hočete s terorizmom doseči svoje namene, a ne poštenjaki, za kakoršne bi se radi delali!

Cenjeni rojaki, tukaj imate napisano čisto resnico, katera se lahko, če treba, dokaže pred sodnijo.

Tako je početje nekaterih "socijalstov" (?) z glavarjem Jožetom Zavrtnikom vred pri društvenih sejah.

Uprašam, misli li tak član na napredek Jednote? Jaz bi rekel: ne!

Tak nemirnež, tak hujskač ne more imeti drugega namena kakor tega, kako bi se prišlo v urad, kako bi se bilo mogoče polastiti Jednote in se zopet lahko živelo in ljudje farbalo s socijalizmom ("Proletarce" pa bi samo ob sebi umevno moral biti glasilo S. N. P. J.).

Obracam se na Vas, treznomisleči rojaki in člani S. N. P. J. Ni namen teh mojih vrstic, zavzemati se za tega ali za onega, — kajti jaz nisem z nikomur v zvezi — marveč pišem Vam le čisto resnico, katero mi narekuje jedino-le zavest dolžnosti, da stojim na straži za blagor in procvet Jednote, ker vendar ne gre, da bi se po krivdi enega častihlepnega in lokavega človeka porušila s tolikim trudom zgrajena stavba.

Sodite, vodijo-li Proletarčevci čisti, nesebični nagibi pri njih sedajni gonji?

Ker imam jaz kakor gotovo tudi vsake drugi, kateremu leži blagor in korist Jednote resnično pri srci, le njen napredek pred očmi, zato sem povedal že pri izvanredni seji, da sem jaz *proti* sklicanju izredne konvencije; kajti to bi nas najmanj stalo kakih okroglih \$2000, — in to vsled teh \$70, ki pa so itak že povrnjeni. Predlagal sem tudi, da, ako nimajo zaupanja v centralni odbor, naj si mesto tega izvolijo iz bližnjih društev sposobne člane, kateri imajo pravico, vsak čas pregledati Jednotine knjige, so li v redu ali ne.

In zopet je Zavrtnik prvi to pobijal in rekel, le brž ven z njimi (z namenom da bodo Proletarčevci zasedli.)

Ker se pa društvo ni hotelo prenačiti in odvzeti pravice tudi ostalim društvom, spadajočim v S. N. P. J., — priposlalo se je na vsa društva tiskano poročilo o celi aferi v pravično razsodbo glede "tolovaje" ali "razbojnikov" — kakor jih je imenoval Jože Zavrtnik.

"Pravični" Jože Zavrtnik pa tega ni mogel pričakati, reki, da bi trajalo predolgo, ter jih je kar sam brž na svojo roko izročil sodniji. Sodnija jih pa dosedaj še ni spoznala krivim.

Zavrtnik je sprevidel, da sodnija najbrž ne bo imela nikakega povišja, da bi obsodila naše tri uradnike, katere je on obdolžil za goljufe in sleparje. Zato se je sedaj obrnil na nekatera društva in skuša na nje uplivati, da bi se vsaj

društva izrekla zoper obdolžence nagovarjajoč jih, da glasujejo za njegovo parolo: "Ven z njimi!" Pri društvu "Slavija" se je izrazil, da ne smemo čakati, kaj da bo sodnija odločila, marveč da naj jih kar jednostavno ven pomečemo.

(Opomba uredništva: Zavrtnik, zakaj pa ste jih potem tožili, če se ne marate sedaj ozirati na sodno razsodbo? Oj ti lisjak! Sanja se menda Vam, da boste tudi tukaj slavno pogoreli, kakor ste pri socijalni stranki — in zato ste zopet uporabili svojo priljubljeno Vam "taktično potezo"!)

— Da bo po njegovih mislih še bolj držalo, je Zavrtnik objednem tožil tudi celo Jednoto, misleč, da jo stem razbije in pokonča, kakor se je podrl v starem testamentu babilonski stolp. Toda to se mu ne bo nikdar posrečilo, ker dobro vem, da je še dosti treznomislečih rojakov in članov, ki mu bodo izrekli sijajno nezaupnico, stem da mu v obraz vržejo zasluženi in opravičeni priimek "hinavec".

Rojaki, pomislite vendar, da je Zavrtnik, ko je vstopil v društvo "Slavija" št. 1 v Chicagi, zavezal se s slovesno prisego, skrbno varovati in za se ohraniti vse društvene zadeve ter nobeni zunajni osebi ničesar izdati. V zadnji številki "Proletarca" pa je javno obelodanil celo sejo, in poročilo o njej je še naravnost neresnično; laž in zavijanja so v njem nagromadena; izpuščeno pa je vse, kar se je metalo v obraz njemu in njegovim ožjim somišljenikom.

Zavrtnik, jaz Vas le uprašam, kje je Vaša morala, o kateri vedno govorite? Ali ste Vi resnicoljub, ko namenoma poročate laž in pačite resnico?

Kako dolgo, rojaki, boste še sledili temu krivemu preroku po njegovih stranskih stezah, ki vodijo v pogubo?

Dobro pa vem, da Zavrtnik in njegovi pajdaši ne bodo zgubili korajže, temveč svoje podlo obrekovanje še toliko strastneje nadaljevali. Ljudi blatiti pred svetom, najsi bodo že krivi ali ne, — to je njih jedino narodno delo in osebna zabava.

Gotovo bodete zopet prinesli svoje umazano perilo k društvu "Slavija", da naj ga opere, kar ste že parkrat storili z bratom Kondatom, da bi Vas društvo opralo. Društvo "Slavija" pa Vas predobro pozna, kakšen piček da ste, in Vam je vsakokrat dalo moralno zausnično, da ste zgubili sapo. Ako mislite, da zopet dibate, poskusite zopet svojo srečo pri prihodnji seji! Saj družega ne znate, kakor sejati prepir in žeti zausnične. Pri "Slaviji" ni miru, odkar ste Vi pristopili k temu društvu; kdor ne trobi v Vaš rog in kdor ne odobrava Vaših zvijač, je po Vaših načelih vsak hinavec.

Sam po ste največji zahrbtnik Anton Mladič, zapisnikar S. N. P. J.

Pravica je zmagala!

Tožena Jednota in obdolženi uradniki Stonič, Konda in Klubučar dobili sijajno zadoščenje — tožitelju Zavrtniku pa je sodnija vtisnila na čelo neizbrisljivi pečat drznega lažujvca in podlega obrekovalca.

Prekuehu.

Hujskanje in anarhistično početje naših "Proletarčevcev" nas zo pet sili, da spregovorimo stvarno, mirno besedo. Ne pečamo se sicer radi z osebami tako dympeljive vrednosti, kakor so Zavrtnik in njegovi lérfantje, toda korist in morda tudi obstanek Jednote zahteva, da se te ljudi pokaže javnosti take, kakoršni so v resnici; kajti njih prevsiljiva gorečnost za očiščenje gnoja, ki se bajé nahaja v Jednoti, preslepi lahko marskoga, ki sicer drugače ne drži mnogo na "Proletarčevu" kričavost, da ne vidi neodkritosrčnosti, zahrbtnosti in lokavosti, ki se skriva za dozdevno ne-sebičnostjo naših angeljev varhov.

Zavrtnik se nam vsiljuje kot nekakega reformatorja. Toda mi mu pravimo, da naj reformira poprej sebe. Sanja že morebiti, kako bo zasedel predsedniško ali pa tajnikovo mesto in kako si bo potem preustrojil Jednoto po svoje, — ali pa sedajno Jednoto razbil, če bi se mu ne pokoravala v vsem, in si na njenih razvalinah postavil novo zgradbo.

Mož je postal že sedaj oseba diktator; že sedaj hoče, da se ma vse uklanja in ga poslušajo. Misli, da ni več moža med nami, ki bi se držili le besedico črhnuti proti njemu. Toda on se vara. Naši rojaki, katerim je v resnici mar za Jednoto, gotovo še ne morejo biti tako preslepljeni, da bi šli na njegov lim.

Da misli v resnici Jednoto ugonobiti on, a ne sedajni njeni glavni uradniki, je najjasnejši dokaz to, da jo je tožil. Morda že sprevideva, da je stem storil veliko napako, katera mu nikakor ne more vzbuditi pri rojakih zaupanja. Morda se že boji, da mu bo njegova nakana spodletela, — in da bi rojake na kak način preslepil, zato sedaj toliko upije.

Res je sicer, da se povsod najde ljudi kratkih misli, ki se jih lahko za trenotek navduši z vsako še tako slabo frazo.

Toda predstoječe "odprto pismo" g. Antona Mladiča kaže, da se še najdejo možje z daljšim pogledom v bodočnost, ki so Zavrtnikove spetkarije spregledali in po zasluženi ožigosali njegove sebične namene.

Reči moramo odkrito, da je g. Mladič govoril iz srca nam vsem, ki nam je mar obstanek Jednote.

A tudi od zunajnih društev je došlo na uredništvo našega lista že več protestov proti nečuvnemu zahrbtnemu ruvanju "Proletarčevcev"; toda ker list nima s to zadevo nič opraviti, naj se blagovoljivo eventualni nadaljni protesti pošiljati naravnost centralnemu odboru. List kot tak ima le to nalogo, da širi med našimi rojaki resnico in pravico in da razkrinkava resnične sleparje, ki hodijo okrog v ovčji koži in varajo javnost.

Zavrtnik je svoje pristaše že tako daleč sfanatiziral, da so že zmagajepijani in da govorijo okrog, da bo njih voditelj (Zavrtnik) vkratkem prevzel Jednoto v svoje roke.

Res daleč smo že prišli, da si ljudje s tako temno preteklostjo dovoljujejo v javnosti tako kričati. On hoče biti neomejen gospod — to je vse. Njegova beseda naj bo odločilna. Njegov boj je le boj za prevlado.

Zavrtnik izjavlja, da ne bo odnehal preganjati malopridneže in švinderje. Tudi mi izjavljamo, da ne bomo odnehal razkrinkavati nersramnih sleparjev — in upamo, da z večjim uspehom, kakor on; mi bomo navajali le gola dejstva, dočim se zaganja on le proti umetno narejenim sleparjem — kakor se je

boril proti dozdevnim sovražnikom slavni španski Don Quihotte, vitez žalostne postave, ko se je s strahovitim krikom zaganjal v mljine na veter, misleč, da so to sovražni mu ljudje!

Da, tak slavni vitez žalostne postave ste Vi, Zavrtnik, ker se s svojim tuljenjem le nesmrtno smešite. Zavedni rojaki se Vam smeji, in bodo že preskrbeli, da Vaše drevo ne bo zrastle v nebo, — navzlic Vaši zvezi z župnikom Sojarjem.

One naše čitatelje, ki niso pri Jednoti in ki jih morda ta boj ne zanima toliko, prosimo oproščenja, da smo za to številko izpustili dnevne novice. Dopisi, ki smo jih dobili ravno zadnja dva dneva, in ki se nanašajo na Zavrtnikove spletkarije — zdeli so se nam toliko važni, da jih nismo mogli odložiti do prihodnje številke. Ostale strani lista bile so že skončane, le prvo stran smo imeli še na razpolago. Bodemo pa v prihodnje vršili v tem oziru bolj vestno svojo dolžnost.

Velikanska nesreča na železnici.

V nedeljo dne 11. t. m. zgodaj zjutraj pripetila se je blizu Woodville, Ind., grozovita železniška nesreča, pri kateri je izgubilo 52 ljudi svoje življenje, neštivilno drugih pa teško ranjenih. Veliko pa jih je tudi srečno ušlo vsaki nezgodi. Omenjenega dne sta vozila dva vlaka železnice Baltimore-Ohio drug za drugim (s presledkom kake pol ure) izseljenec od New Yorka na Chicagi. Izseljenci so bili večinoma sami Slovani: Čehi, Poljaki, Rusi. Če je bilo kaj Slovencev vmes, še nismo dognali. Tovorni vlak, ki je vozil nasproti, je dobil poročilo, da pride ob tem in tem časom izselniški vlak, in da se mu naj izogne na postaji, kar je tudi storil. Po prihodu prvega izselniškega vlaka vozil je tovorni vlak svojo pot naprej, in tako je bila nesreča tu. Z največjo brzino pridrvel je drugi izselniški vlak in z vso silo trečil v nasproti prihajajočega tovornega, na kar se je prvi prekucnil po bregu in bil v trenutku v ognju. Ranjence so prepeljali v bolnice na vse strani, največ jih je prišlo v Chicagi. — Kedo je kriv nesreče, ali dotični telegrafist, ki je aviziral prihod vlaka, ali pozabljenost strojevodjeva, — še ni znano.

Smrt 2 Slovencev v Chicagi.

Na severni strani našega mesta v nemški bolnici bile so uposlene 4 Slovenke:

Ivana Hribar, stara 20 let; Roza Stručica, stara 21 let; Alojzija Marešič, stara 17 let, in Alojzija Lotrič, stara 16 let.

Spale so vse v eni sobi. Zadnji dve sta doma, kakor se zatrjuje, iz Žužemberka, za prvi dve, ki sta šele pred kratkim prišle semkaj, pa se še ne ve. In ravno prvi dve sta storili žalostno smrt v tujini! — Ker je Alojzija Marešič zapustil njen ljubček 20letni Ivan Čemažar, je ona v noči od 7. na 8. t. m. iz obupa izpustila v sobi, kjer so vse štiri ležale, plin, in zjutraj so našli prvi dve mrtvi, zadnji dve pa v nezavesti. Alojzija Marešič je pred tem činom še pisala svojemu nezvestemu pisnu v katerem mu očita nezvestobo in se od njega poslavlja. Župnik Sojar je slovensko pisano pismo prestavil v angleščino, in iz njega se sklepa, da je izpustila plin namenoma, ne oziraje se na svoje tovarišice. Ko zdravi, jo bodo izročili sodišču, kjer se bo morala zagovarjati radi timora. Tudi Čemažarja so prijeli in zaslišali.

Nečuvene razmere

v marquetteški škofiji.

I.

V dandanašnjem kaosu občne korupcije, krivičnih nadvlad, nepopisne zavisti, hinavskega lakajstva in efijalstva — moderne tlake, sužnosti, nepregledne bede, potokov solza na jedni, a grabežljivega koristolovstva, trinoživa in neronizma na drugi strani, ki kipi po celem svetu, kolikor ga je obilznila kultura in "pravo versko naziranje" — se nudi vsakemu razsodnemu človeku najlepša prilika, da pride, bodisi v epej ali druge stvari do resničnega spoznanja. Le oči je treba odpreti in skrbno premotriti vsak nenavaden dogodek, ki ga rodi naša doba in konečno dobimo sliko v vse drugačnem koloritu, kakor se nam pa navadno kaže. Dasiravno se dandanes ne gode več čudeži, kakor so se v fantastičnej Mojzesovej dobi, vendar lahko doživimo razočaranje, da se nam kepa najboljšega zlata hkratu spremeni v kup smrdedečega blata, ako jo vzamemo v roke. Z drugimi besedami: pod krinko z angeljskim obličjem dobimo lahko lice, ki nosi sledove vseh človeških, živalskih in hudičevih strasti in slabosti.

"Svet je razuzdan, popačen; vedno bolj se pogreza v črne pregrehe," tako pravijo dan za dnevom naši duhovniki. Dobro. Kakor pravi absoluten vladar, da ima pravico ukazovati podložnim narodom — kakor pravi kapitalist, da ima pravico mrevariti delavca in izžemati iz njega masten dobiček — tako pravi duhovnik, da je po rimskem papežu in škofih poslan od boga, da uči ljudstvo božjih resnic, spojenih z lepimi čednostmi, ktere omogočijo dobremu verniku časno nam in večno srečo na onem svetu. Ker sta vladar in kapitalist v očeh duhovščine in katoliškega naziranja sploh — jednaka pozemeljska črva, kakor najzadnji berač, pustimo prva dva in se pomudimo pri tretjem, pri katoliškem duhovniku.

Katoliška vero, ktero je ustanovil Kristus, ta veliki oznanovalec resnice in prvi zagovornik in vodja proletercev, ki je tudi delal, kakor je učil — tvori jako dobre nauke, kolikor jih ni popačila in sebi v prilog presukala nevredna rimska duhovščina. Pred vsem je katoliška vera velika zagovornica in ščitnica — *pravosti ali morale*. To nam potrjujejo tudi duhovni gospodje, ko nam dan za dnevom oznanjujejo: Brez vere ni morale; kdor ni veren, ni pošten; vera je podlaga pravosti. Jako lepe besede, — in dober duhovnik jih ne bi imel samo na jeziku, temveč bo tudi *dejanski, vzgledno* spodbujal svoje vernike k pravemu življenju. Zdaj pride samo še vprašanje: Koliko pa je takih učiteljev mora? Žalibog, odgovoriti se mora: malo.

Izkušnje današnjih dni nam jasno dokazujejo, da je v ogromnej večini katoliške duhovščine beseda *moralna* le na jeziku, a v resnici ti božji namestniki gazijo do vratu v blatu nemorale in s svojimi ostudnimi dejstvi demoralizirajo vsak čut spodobnosti v ljudeh, ki jih poslušajo in posnemaajo, kot svoje učitelje. Na račun take, pravno propadle duhovščine, mora trpeti sramoto marsikateri, dober in pošten duhovnik ter izgubi zraven še svoje dobro ime.

"Vsa popačenost ljudstva, izvira poglavito od duhovščine. Če greši duhovnik, mazičenec, stori, da greši ljudstvo." Tako je rekel rimski papež Inocenc III. na lateranskem koncilu l. 1215. In mož se ni motil. Naj bo še tako bogaboje in pošten pr prost čovek, ako vidi, da je duhovnik pijan, ali da preintimno kramlja z mladim dekletom ali ženo, ali če ga zaloti pri kakem drugem, nenravnem činu, — ali ne bo ta človek z lahko vestjo potem storil isto, misleč si, ako bi bil to v resnici večik greh, potem bi gotovo tudi duhovnik ne grešil. "Beseda miče, a vzgled vleče" pravi pregovor. Kakšen voliv pa imajo nemoralni duhovniki šele na nedolžno mladino, to si pa lahko vsakdo sam misli. Skratka: nenravni in pohotni

duhovniki so povzročili že toliko pohujšanja, popačenosti, nesreč, umorov, samomorov, nesrečnih zakonov, goljufij itd. itd., da bi se dale o tem napisati štebele knjige.

II.

"Glas Svobode" že nekaj tednov nazaj neustrašeno razkriva grozno npravno propalost slovenskega župnika L. Klopčiča, ki slušbuje v Calumetu, države Michigan. Klopčič je pravi tip najbolj propadlega duhovništva in čitatelji tega lista, ako so pazno sledili razkrivanju njegovih ostudnih dejstev, si zdaj lahko sestavijo dovolj jasno sliko o nečuveneri morali božjih namestnikov, kateri uče, da vera je podlaga pravosti. Individualna krivda župnika Klopčiča nam pa tudi z bengalično lučjo osvetljuje socialne duhovniške razmere v marquetteški škofiji, kajti g. Klopčiču v tolažbo (kar on sam predobro ve) bodi javnosti povedano, da so njegova nenravna početja le majhen košček ostudne ilustracije moralnih razmer v duhovski socialni skupini pod marquetteškim škofom.

To obsežno škofijo s sedežem v Marquette, Mich., je ustanovil naš veliki rojak Friderik Baraga. Mož, kateri zasluži med Slovenci časten in trajen spomin, je prišel v Ameriko v prvi polovici minolega stoletja — ne za bogastvom in farizejstvom, kakor dandanes to delajo duhovniki Klopčičevega kalibra, temveč kot dober duhovnik s pravim namenom: širiti Kristov vzvišeni nauk med takratnimi indijanskimi rodovi. In ta svoj vzvišeni namen je Baraga tudi dosledno izvrševal ves čas svojega življenja.

A kaj vidimo danes tam? V marquetteški škofiji, ktero je ustanovil veliki Baraga, se dandanes nahaja v duhovski plasti največja korupcija in gnjiloba, kakoršnej se morda ne dobi para v celej Ameriki.

In dalje: Na škofovej stolici v Marquette, kot naslednik blaženege Barage, sedi danes mož, kateri kot moralno sumljiva eksistenca — sam prvači gnjilobi svojih duhovnikov.

Dokazi za to so mnogotera, neovržena dejstva. Ko so pršli na dan škandalozni čini calumetskega Klopčiča, bil je obvešččen o tem tudi škof Fr. Eis. — A kaj se je zgodilo? Dasi je bil škof po pričah in jasnih dokazilih popolnoma prepričan v Klopčičevih škandalih — vendar on se ni ganil. Mesto, da bi po cerkvenej postavi takoj storil svojo dolžnost, je on (škof) celo zadevo potlačil in Klopčiču se ni niti las skrivil na glavi. Jednako je škof Eis storil tudi z drugimi nenravnimi duhovniki: prezrl je vse obtožbe in čeznatorno prizanesel vsem duhovskim propalicam.

Spričo vsega tega se nam mora nehoti vsiliti vprašanje: iz kakšnega vzroka škof Eis tako dela? In tudi: zakaj je škof Eis ravno v tej *kočljivej stvari* tako občutljiv, da niti z mazincem ne gane, ko dobiva dan za dnevom poročila v gorostasnih škandalih svojih duhovnikov? — To nam da mnogo misliti in konečno bi se smelo reči, da se Eis iz gotovega vzroka boji *svojih* duhovnikov in iz *strahu* pred njimi noče storiti svoje dolžnosti, kakor mu to nalaga cerkvena postava. To nam jasno svedoči afera poljskega župnika Fr. Maczijana v Calumetu. Ta božji namestnik je imel (in še ima) ljubavno razmerje z jedno omoženno žensko, ki pa ni ostalo brez posledic. Zakonski mož dotične ženske je v pravičnej jezi hotel župnika ugonobiti in v to svrhu je jedno noč zapalil več kosov dinamita pod voglom njegovega farovža, toda razstrelba je bila preslaba, da bi dosegla zapeljivca njegove žene. Konečno je dobil celo zadevo tudi škof v roke. Njegova milost je prišla osebno v Calumet in afera svinjarja Maczijana je bila končana v — par urah. Ko je Maczijan slišal, da ga Prevzišeni misli prestaviti, obregnil se je nad škofom: "Dobro, če bom jaz premeščen, kam boš šel potem pa ti?" To se je zgodilo lansko leto — in res! župnik Marzijan je še zmiraj na svojem mestu.

Iz vseh teh stvari se da sklepati, da ima marquetteški škof Eis neka; groznega in nečastnega na svoji vesti, kar *vedo* tudi njegovi duhov-

niki, drugače ga ne bi tako peštili — drugače ne bi počenjali tolike svinjarije brez strahu, da jih zade-ne škofova roka — drugače ne bi med sabo poudarjali: "Zdaj *uzivajmo* dobre čase, dokler imamo takega škofa, saj jih ne bomo, ko drugi nastopi!" Kaj pa, ko bi bila *resnica*, kar se je pred nekaj leti govorilo o škofu Eisu?

Pisec teh vrstic je imel pred par meseci kratek intervju z nekim uglednim poljskim žurnalistom. Pogovor je med drugim nanesel tudi na slabo duhovščino in dotični žurnalist je povedal grozne novice o marquetteškem škofu Eisu. Dejal je, da je imel škof ljubavno razmerje z neko mlado Poljakinjo, ki je živela v Ironwoodu, Mich. Tej deklici je Prevzišeni kupil klavir za \$300 in raznih oblek za več ko sto dolarjev. Škofova ljubica je pa imela še jednega ljubčka, ki je pa služil v ameriškej (zveznej) armadi, in ta je po dobrih prijateljih kmalu izvolunil, komu se je udala njegova zaročnica. Šel je nemudoma k njej, in ko je v njenej posesti našel ljubavno pismo z ogovorom: My dear, sweet Annie! moja draga, sladka Ana! in s podpisom. Bishop Eis — potegnil je revolver in je nezvesto ljubico ustrelil v srce, da je mrtva padla na tla...

Dasiravno se to grozno dejstvo ne more faksično trdit — vendar okolščine so take, da moramo nehoti nekaj verjeti. Ali naj take obdolžitve izreče kdo kar tako — lahko misliš? V takej meri že ne! In če pomislimo, kako se je poljski župnik v Calumetu škofu po robu postavil in mu rekel: "Če grem jaz, kam boš šel pa ti?" — potem smo prepričani, da je škof Eis kolikor toliko kriv. In še nekaj: iz kakšnega nagiba se med duhovniki marquetteške škofije govori, da Friderik Eis ne bi nikdar sedel na škofovskej stolici, ko bi se *prej vedelo*...?!. Torej ko bi se prej vedelo! Kaj?!

Gnusna ilustracija duhovskih moralnih razmer v marquetteški škofiji je torej toliko gnusnejša, ker se v blatu nemorale valja tudi — škof sam.

Škof — Naslednik apostolov! Vera nas uči, da nasledniki apostolov morajo biti čisti pred bogom in ljudmi in v njegovem sreju mora biti čista ljubezen le za mir, spravo med narodi. A tam, v državi Michigan, se nahaja apostol, ki živi nenravno življenje in po njegovem vzgledu žive tudi njegovi duhovniki. In slednjič, kakor govore dejstva, je ta škof — apostol še celo kriv umora — Ali ni to žalostno?

In vsa ta nečuvener demoralizacija poštenega verskega čuta in pravosti — vsa ta nemoralna nizkost katoliške duhovščine s škofom na čelu se vrši v oni škofiji, ktero je ustanovil veliki Friderik Baraga.

Mož se bi v grobu obrnil, ko bi vedel, kakšna gnjiloba se neguje pod vodstvom njegovega naslednika.

Smrt princea.

Pred nedavnim časom umrl je neki princ v najboljših letih in vkljub vsem udobnostim za sijajno življenje. Umrl je vsled splošnega oslabljenja — posledca preoblega uživanja in razdražujočih zabav, brez prenehanja. Ravno te vrste stanje se nahaja tudi med delavstvom. Veliko je število mož, žen in otrok, ki si ne morejo privoščiti toliko počitka, kolikor ga je potrebno za ohranitev zdravja; svoj prosti čas pa izpolnijo z raznimi zabavami. Velikokrat se povrnejo k svojemu vsakdajnemu delu ustrujeni in popolnoma izmučeni; toda to jih nebriga, tudi ne, ako se to ponavlja večkrat. Ne opazijo, da njih prej rudeča lica čedalje bolj bledijo, da jih življenske moči zapuščajajo, da bodo iste kmalu izžrpane, in da nimajo nobene slasti do jedi. Vse t e slabosti pa odprejo na stečaj vrata raznim boleznim, ki na Vas prežijo. Trimerjevo zdravilno grenko vino pa prežene te nevarnosti. Ono v vsakem slučaju regulira prebavnost, čisti kri in ojačuje nervozni sistem človeka. Kakor hitro izgubljate s'ast do jedi, rabite ga, n videli bode te uspeh.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josipu Timerju, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Naznanilo.

Pri zadnji seji podpornega društva "Slovenija" C. S. B. P. J. št. 44 se je vsled sklepa znižalo vstopnino na \$1, in to v svrhu, da podamo rojakom, ki še ne pripadajo nobenemu društvu, ugodno priliko, da se zavarujejo za bolezen in za slučaj smrti. Zavarovanje je dandanes gotovo za vsakega prepotrebno.

Pripomniti pa moramo, da je znižanje pristopnine le začasno, in po preteku gotovega časa prilika ne bo več tako ugodna.

Društvo "Slovenija" je eno najstarejših slovenskih podpornih društev ter tudi usmrtnina izredno ugodna.

Opozarjamo vse cenjene rojake, ki želijo postati člani omenjenega društva, da se prijavijo pri kateremkoli društveniku ali pa 587 So. Centre Ave., da dobijo potrebna nadaljna pojasnila in navodila.

Odbor.

Znižane cene

za potnike po Nickel Plate-železnici

so veljavne s 1. novembrom 1906 naprej in ostanejo tako dolgo v veljavi, dokler se drugače ne ukrene. Cene za lokalne potnike na vseh postajah Nickel Plate železnice so znatno znižane od prejšnjih cen, in sicer sledeče:

Prvi razred: Iz Chicago v Buffalo \$10.50; Erie \$8.55; Cleveland \$6.75; Bellevue \$6.35; Fostoria \$5.70; Find'ay \$5.50 in Fort Wayne \$3.75.

Drugi razred: Iz Chicago v Buffalo \$9.50.

Gledé znižanih cen za vsa druga mesta, kakor tudi mesta, ki so v zvezi z našo progjo, in mesta, kamor vozijo naši vlaki direktno onstran Buffalo — blagovolite uprašati na postajah, kjer kupite vozni listek.

Mestni uradi 107 Adams Str. in Auditorium Annex, postaje La Salle St. Sta.; 31th Street, Englewood, in Grand Crossing, Ind. "Telephones" Central 2057 in 6172 (nov. 30.—06.)

VABILO

Slovensko narodno podporno društvo "Triglav" št. 2 v La Salle, Ill., uljudno vabi rojake in rojakinje na veselico, katera se bo vršila ob priliki razvitja nove društvene zastave

v soboto dne 17. novembra 1906 v dvorani brata M. Komp-a v La Salle.

Pričetek ob 7. uri zvečer.

Pri veselici sodeluje pevski zbor "Zora".

Program je bogat in vsak bo našel zabavo.

Vstopnina za ples 25c.

Za dobro postrežbo skrbi

Odbor.

Opomba. Vsak član omenjenega društva, tudi če ne stanuje v La Salle, je vsled društvenega sklepa zavezan, udeležiti se veselice, ali pa v društveno blagajno plačati en dolar najkasneje do 15. decembra, ker bi se ga sicer suspendiralo.

Za društvo Triglav št. 2

John Vogrič, tajnik.

ODPRTO PISMO SLOVENCEM.

Cenjeni gospod Dr. E. C. Collins M. J.

Vam naznanjam, da sem popolnoma zdrav in se Vam zahvaljujem za Vaša zdravila, katera ste mi pošiljali in to Vam rečem, da takega zdravnika nima svet, kakor ste Vi in Vaša zdravila so res fina, ki so mi tako dobro pomagala. Jaz sem že dosti poskusil pri družih zdravnikih, pa mi nobeden ni mogel pomagati. Toraj, kedor ne verjame, naj se do mene obrne in jaz mu hočem pojasniti, da ste Vi res en izkušen zdravnik, kakoršnega nima več svet.

Toraj to pisemce končam ter Vam ostajam hvaležen do hladnega groba.

Anton Michelich,

12 E. 39th Str.,

Cleveland, O.

ISČEM sluškinjo; nemškega jezika zmožna dekle ima prednost.

Dr. G. A. Fischer,

903 So. Kedzie Ave.,

(nov. 16.—06.) Chicago

POZOR, SLOVANI!

AMERICAN EXPRESS COMPANY.

jamoi Vam s svojo glavnico \$500.000 za varnost vsakega centa!

Razpošiljamo denar na vse strani sveta pod najboljšimi pogoji. Za \$20.40 pošljemo 100 K avstrijskega denarja z ZE VSTETO POŠTNIINO—dočim plačate DRUGOD \$20.50

Odpošiljanje se izvrši točno in v najkrajšem času.

Očividno torej ste bolje potrošeni kakor kjerkoli.

Poskusite samo enkrat, in pripricani samo, da se bode te od tedaj naprej vedno le naše tvrdke posluževali.

Obrnite se na našega zastopnika.

M. V. KONDA, 669 Ioomis Str., CHICAGO.

Pišite po cenik.

KDOR hoče dobro. ceno blago in si stem prihraniti denar, kupuje naj žepne in stenske ure; veriice in sploh zlatnino pri

W. J. WIŠA

381 W. 18. Str. CHICAGO.

Največja zaloga zlatih in srebrnih ur veriic, prstanov, igel itd na zapadni strani mesta. Ze čez 30 let vedno na istem prostoru.

JOSIP JIRAN

459 W. 18. cesta, CHICAGO

Največja zaloga vsakovrstnih instrumentov.....

Moja posebna specialiteta so doma izdelane harmonike in koncertine.

Izdelujem novo in popravljam staro.

Pišite v slovenskem jeziku

Lev Tolstol: Moje verstvo.

Poslovenil Ivan Kaker.

(Nadaljevanje.)

Ko sem jih čital, zdelo se mi je, da zadevajo mene samega in da zahtevajo le od mene, da jih spolnujem, in prevzela me je vesela gotovost, da sem jih v stanu takoj tudi spolnovati. Toda ko sem se, spolnujoč Kristusove zapovedi, moral sam sabo toliko boriti, spominjal sem se nehoté na čerkveni nauk: da je človek slab, da iz lastne moči ne more nič storiti — in končno sem sam postal slab!

Reklo se mi je, da je treba verovati in moliti. Toda čutil sem, da ne verujem dosti in da vsled tega tudi moliti ne morem. Reklo se mi je, da moram moliti in prositi Boga za vero, in po zadobitvi veri, da bom lahko molil. Torej da morem verovati, moram moliti, da pa morem moliti, moram verovati — to gre v brezkončnost naprej in je nesmiselno. Moja pamet in moja skušnja pa sta mi pravila, da to sredstvo ni pravo in da na ta način ni mogoče priti nikdar do zaželjenega smotra. Vedno se mi je dozdevalo, da le moje lastno prizadevanje, spolnovati Kristusove nauke, more imeti pravi namen.

In tako sem bil zopet sam s svojim srcem in s skrivnostno knjigo (sv. pismom) pred seboj. Zaman je bil ves moj trud, vse moje pričevanje tega, kar je napisanega v dokaz božjega in nebožjega v njegovih naukih; trpel sem mnogo, dvomil sem veliko. Sv. pismu nisem mogel pripisovati tega pomena, kakoršnjega mu dajajo drugi; ali tolačiti ga drugače, ali od njega se ločiti — tudi nisem mogel. Šele ko sem po Kristovih besedah: "Ako se ne vrnete in ne postanete kakor otroci, ne boste prišli v nebeško kraljestvo" — zavrgel vse učene cerkvene razlage, sem umeval, česar poprej nisem mogel razumeti, ne z globokim premišljevanjem in s primerami, pač pa s popolnim preziranjem vseh učenih in cerkvenih razlag. Ključ k temu sem našel v evangeliju sv. Matevža V. pogl. 39. vrsta: "Slišali ste, da se je reklo, oko za oko, zob za zob. Jaz pa vam pravim, ne ustavljajte se hudemu" — in prvič mi je bil pomen teh besed jasen. Umeval sem, da Kristus ne reče nič drugega, kakor kar izgovori. Čeprav sem te besede večkrat bral, bile so mi vendar nove, in prinesle so mi luč v mojo do sedajno temo! Tudi pri drugih kristjanih, ki so evangelij poznali, sem zapazil, da brez vsake pozornosti te besede prezrejo; nikdo se jih ne spomni, in večkrat vzamejo evangelij v roke, da se prepričajo, če so one besede v resnici tudi tam zapisane. Tudi z menoj je bilo tako. Razumel sem le ono mesto, kjer se govori: "Če te kdo udari na desno lice, ponudi mu še drugo...", toda vedel sem, da stem zahteva Kristus od ljudi pomanjkanje in trpljenje, katero težko prenašajo. Te besede so me ganile. Čutil sem, da bi bilo lepo, če se jih spolnuje, a istočasno sem uvidel, da bi moje moči temu ne zadoščale. Rekel sem si: dobro — svoje lice bom ponudil udarilo se me bo vdrgič, — zahtevalo se bo od mene vse, dal bom vse, — zahtevalo se bo moje življenje — tega na Kristus gotovo ni imel v mislih. Življenje se mi vendar ni podelilo, da ga izgubim! Prej sem si rekel, Kristus poveljuje trpljenje in pomanjkanje a to v ne dovolj jasnih in določenih besedah pretirava, — sedaj pa, ko sem njegove besede "ne ustavljajte se hudemu" razumel, bilo mi je jasno, da ne zahteva od ljudi trpljenja zgolj radi trpljenja! — On pravi: Ne ustavljajte se hudemu; in ravnojoč se po tem, bodite uverjeni že vnaprej, da se bodo dobili ljudje, ki vam bodo dali po prvi neovirani zausnici tudi še drugo zausnico... vkljub temu pa jim delajte dobro! Vse moje premišljevanje se je sukalo okrog stavka "ne ustavljajte se hudemu" in spoznal sem, da je vse ostalo le pojasnilo teh besed. Spoznal sem, da Kristus ne veleva, ponujati lica, suknjo darovati in trpeti; da pa prepoveduje, hudemu

se ustavljati, čeprav bi morda morali pri tem trpeti. Istotako tudi pče ne veleva svojemu sinu, ki ga pošlje na potovanje, da ne sme spat, da naj zmrzuje in trpi glad, ako mu reče: "Idi svojo pot, in naj pride karkoli, mraz ali mokrota, idi vseeno." Kristus vendar ne reče: "Držite lice in trpite, — marveč pravi: ne ustavljajte se hudemu, in naj se zgodi kar hoče, ne upirajte se temu! Te besede "Ne upirajte se hudemu" tvorijo v svojem pravem pomenu ključ, ki mi je odprl vse. In čutil sem se, kako da nisem mogel razumeti onih tako priprostih, jasnih besed. Se-li more še bolj jasno povedati? In kakor hitro sem te besede prav razmisllil, razjasnilo se mi je v Kristusovih naukih — ne samo v pridigi na gori — temveč tudi v vseh evangelijih, popolnoma vse, kar se mi je doslej dozdevalo zamotano in po'no nasprotij.

V vseh svojih pridigah predstavljal si je Kristus svoje učence kot ljudi s svojim smislu, to se pravi, mislil si je o njih, da bodo kot tepeni, ubogi, preganjani punjali svoja lica, svoje suknje darovali. Povsod pravi Kristus, da more le tisti biti njegov učenec, ki vzame križ in se vsemu odpove, t. j. tisti, ki potrpežljivo nosi vse posledice njegovega nauka "Ne upirajte se hudemu". Svojim učencem pravi: bodite revni, bodite pripravljani brez upiranja na preganjaje, trpljenje in celo na smrt. On sam se pripravlja, ne da bi se protivil, na trpljenje in na smrt in zavrne Petra, ki se hoče zanj potegniti. Ne da bi svojim naukom postal nezvest, umrje in prepove še umirajoč vsak odpor proti vsemu hudemu. Vsi njegovi prvi učenci izpolnjujejo njegovo zapoved, preživijo vse svoje življenje v revščini in preganjanju in povračujejo vse slabo le z dobrim. Strogo izpolnjevanje njegovih naukov je sicer težko, in tudi se ni treba strinjati z njegovim nazorom, da bodo ljudje v spolnjevanju njegovih zapovedij srečni. Neverneži jih imenujejo celo nespametne, in dobiho se ljudje, ki ga imenujejo fantasti in idealisti, ki uči stvari, ki se ne dajo uresničiti.

Dandanes ne razumejo niti verniki niti neverneži priprosti in jasni pomen njegovih naukov.

(Dalje pride.)

Liguarijanska morala.

Gotovo ste že mnogokrat naleteli na izraz "liguarijanska morala", ne da bi se pri tem jasno zavedali, kaj pravzaprav te besede pomenjajo.

Raditega smo se odločili, da pišemo o tem obširneje, s čemur upamo našim čitateljem ustreči, — in to tem bolj, ker je poučljivo za pravo presojo naših duhovnikov in njih naukov.

Spis, v katerem so natančno opisani moralni prestopki in pregrehe in ki obsegajo pohujšljiva uprašanja, kateri mora duhovnik pri spovedi staviti, — imenuje se v rimsko-katoliški cerkvi *moralna teologija*. Teh spisov in navodil morajo se katoliški duhovniki učiti v šolah; te spise morali bi vsak dan študirati in se na pamet učiti pohujšljiva uprašanja. Vsebina teh uprašanj je naravnost nasprotna duhu Kristove vere, tako pohujšljiva in zavržena, da bi se vsakega neduhovnika, ki bi stavljal taka uprašanja na kako žensko, iz družbe izbacilo in strogo kaznovalo. Za duhovnika pa je to še posebno nedostojno. A vendar se ravna po "liguarijanskih predpisih, kakor bomo pozneje slišali.

Po tej moralni teologiji*) je neozhejen duhovnik pri spovedi sam in brez prič z ženo ali dekletom in ni le opravičen, marveč ima tudi dolžnost, zahtevati od žene, da mu pove vse, kar je od mladih nog v spolnem oziru mislila in delala, posebno če ima ljubčka oziroma moža, in kaj počenja o'nosno govori

*) Teologija — bogoslužje; tukaj pomenja *moralna teologija*: predpisi, kako vzgajati k poštenemu, čednostnemu, čistemu življenju.

on z njo ali ona z njim, kaj dela sama s seboj ali z drugimi ženskami in tudi kaj si misli. Kar ji zabranjuje prirojena, naravna sramežljivost, da molči proti vsakemu, to naj pove možu, celo neozhejenemu možu med štirimi očmi na uho! Še več, duhovnik ima pravico in po predpisih od papežev sankcionirane moralne teologije celo dolžnost, izpraševati ženo, če je storila ta ali ta greh, katerega dostojna žena ali deklica niti ne pozna ali ne sluti. Premnogokrat stavijo duhovniki na žene in dekleta najbrezstidnejša uprašanja, s čemur jih seznanjajo s stvarmi, ki so jim doslej bile popolnoma neznan.

Na ta način se doslej čista nedožna srca z raznimi grdobijami le pohujšujejo in zastrupljajo.

In duhovniki se pri tem ravnaajo le po predpisih, katere so rimski papeži odobrili in zapovedali.

Izmed vseh moralnih teologij je po papežih najbolj proslavljena in priporočana ona, katero je sestavil in spisal Alfonz Liguori, kojega je cerkev ravno vsled tega proglasila svetnikom, in ker ga proslavlja kot največjega cerkvenega učenika, mu nadeja častni priimek "doktor".

V sledečem podajamo tozadevne glasovite predpise, po katerih se ravna ves katoliški svet.

Prvo poglavje: Spovednikova služba in morala v rimsko-katoliški cerkvi.

1. V rimsko-katoliški cerkvi je duhovnik spovednik in sodnik svojih faranov, kateremu mora vsak v tajni spovedi med štirimi očmi povedati vse svoje grehe od krsta naprej, in duhovnik mu kot sodnik lahko da odvezo ali pa tudi ne, stem pa večno zveličanje ali večno pogubljenje.

V svetem pismu pa Kristus pravi: "Bog ni poslal svojega sina na svet, da bi človeštvo sodil, marveč da se isto po njem zveliča. Kdor na njega veruje, ne bo sojen; kdor pa ne veruje, ta je že sojen." (Besede evang. Janeza.)

Izrečno prepoveduje potem Kristus vsakemu kristjanu, torej tudi duhovnikom, soditi svojega bližnjega: "Ne sodite, da ne boste sojeni. Kajti kakor boste sodili, taka sodba bo zadela vas, in s kakoršno mero boste merili, tako se bo tudi vam merilo. Kaj vidiš pezdil v očesu svojega brata, bruna v svojem lastnem pa ne vidiš? Ali kako moreš reči svojemu bratu: Stoj, hočem ti izdreti pezdil iz tvojega očesa, — in glej v tvojem očesu pa je bruno? Hinavec, izderi poprej bruno iz lastnega očesa, potem šele izkušaj izdreti pezdil iz očesa tvojega brata." — Tako je klical Kristus na gori v svoji pridigi ne samo učencem, temveč tudi vsem onim, ki hočejo priti k njemu, torej vsem kristjanom in tudi duhovnikom.

V rimsko-katoliški cerkvi pa je sodba duhovnikovo opravilo in dolžnost, in da more to opravljati, posluhuje se tajne spovedi, kjer izreka sodbo čez spovedujočega.

Tridentinski koncil je v XIV. seji dne 25. novembra 1551 sklenil sledeče:

a) Kdor bi opravičenost spovedi zanikal in jo skušal odpraviti: bodi proklet.

b) Kdor bi tajil, da spoved ni zakrament in da ni božjega izvora, katerega deli cerkev po Kristusovih predpisih, da spoved ni potrebna za zveličanje, in kdor bi trdil, da je spoved le človeška iznajdba: bodi proklet.

c) Kdor pravi, da se pri spovedi ni treba spovedati vseh grehov, zlasti ne malih, kakor tudi navesti vseh okolištin, in da je ta zakrament postavljen le v svrhu, da se grešnika pouči in toleži: bodi proklet.

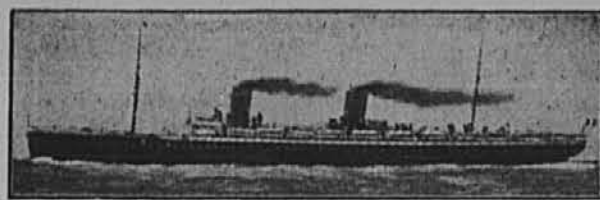
Kakor vidimo, katoliška cerkev koine kot tobakar!

(Dalje prihodnjic.)

ISCEM svojo hčer Paulo Košeli. Kdor ve za njo, naj mi to naznani. John Košeli, 782 N. 22. Str., Chicago, Ill.

Ako pošljete denar v staro do. movino, obrnite se zaupno na M. V. Konda-ta, 669 Loomis Str., Chicago, Ill.

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško FRANCOSKA PROGA Compagnie Generale Transatlantique GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence ..... 30.000 ton. | La Lorraine ..... 22.000 ton.
La Savoie ..... 22.000 ton. | La Touraine ..... 15.000 ton

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila.

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 32 Broadway St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.
Pavl Sarić, agent na 216-17. cesta, St. Louis, Missouri.

Slovenci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, sragee, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave. blizu 18. ulice Chicago, Ill.

Dr. M. A. Weisskopf

885 Ashland Ave. Telefon Canal 476

Uradne ure:
do 9. zjutraj
od 1. do 2. in
od 5.-6. popoldne

Urad 631 Center Ave:
od 10-12 popoldne in
od 2-4 popoldne
Telefon 157 Canal.

DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18. St., prodaja prevoznih listkov

ČEŠKA, SLOVANSKA BANKA.

Menjuje tuj denar, iztirja glavnice in preskrbuje vrednostne listine po celem svetu posebno pa v Avstro-Ogrski in Zdr. državah. Sestavlja plačilne in druge pravne listine. Izterjuje dedščine. Zatoptstvo prekmorskih družb: Bremen Hamburg Rotterdam in francoske érte.

F. J. SKALA & CO.

320-322 W. 18th Str. Chicago, Ill.

14. ulica vogal
Blue Is. Ave.

Yondorf Bros

Najboljše obleke za primerne cene.....

Najboljše izbira možkih oblek
in sukenj na zapadni strani,

Ena cena za vse. Možke obleke
modnega kroja od

\$10.00 do \$28.00

Zimske suknje za možke naj-
boljšega kroja

**\$8.00; \$15.00
do \$25.00**

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

Published by The Glas Svobode Co

669 Loomis St. Chicago, Ill.

JOHN KAKER, EDITOR.

Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as
Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Prvi svobodomiselní list za slovenski
narod v Ameriki.

"Glas Svobode" izide vsaki petek

a velja za AMERIKO:

za celo leto \$1.50

za pol leta 75c

ZA EVROPO:

za celo leto .....kron 10

za pol leta .....kron 5

Naslov za dopise in pošiljatve je

"Glas Svobode"

669 Loomis St. CHICAGO, ILL.

Dopisi.

10 milj južno Basin, Wyo., 3. nov.

Ker sem že izza mladih dnij poseben ljubitelj črnosuknarjev in sploh usmiljen človek, in ker vidim, da se g. Klopčiču slabo godi na Calumetu, svetujem Vam, g. Luka, da hitro navežete svojo culico in jo primahate semkaj v to gorovje. Samo ob sebi mnevno, da brez Maričeta ne, — brez nje Vas ni treba! Zagotavljam Vas, da boste tukaj popo'noma v varnem zavetju, nikdo Vas ne bo motil v Vaši ljubezenski prianosti. Samo jaz Vam bom včasih v zelje silil; pa mislim, da se bova vsejedno razumela. V starem kraju sem včasih tudi imel kakko dekle — toda le tako dolgo, da je prišla velikonočna spoved! Pri spovedi je namreč zvedla, da bo šla kar topla v pekel, če me ne pusti takoj. Tako sem revež sicer imel mnogo ljubici, a pri vsaki sem užival le kratke ljubezenske sanje. Vas, g. Klopčič, torej zavidam, da imate tako srečo pri svoji ljubici. Še lepše pa bo, če pridete semkaj v naše gorovje.

Vam tercijskalkam in tercijsalom (kajti tudi teh zadnjih je dosti), ki se še niste prebudili iz večnega spanja, pa svetujem, da pridno v cerkev hodite in prosite svetega duha za razsvetljenje pameti. Zavedni katoličani, to je taki, ki si služijo kruh z svojimi rokami in ki ne živijo od žuljev drugih, — pa si naj naročijo "Glas Svobode" in naj začnejo razmišljati prave Kristove nauke — brez cerkvene primeši, brez tega, kar je duhovščina v teku časa sama pridjala! — in potem naj te nauke primerjajo s tem, kar zastopa in razširja "Glas Svobode", in prepričali se bodo, da je med pravimi Kristovimi nauki in nazori "Glas Svobode" mnogo manjši razloček, nego je razlika med sedajnimi cerkvenimi nauki in pristnimi nauki Kristusa.

Da se "Glas Svobode" spušča tudi na versko po'je, tega se mu ne sme šteti v zlo, marveč v zaslugo. Tudi v tem pogledu je treba jasnosti in pravega umevanja vere, da ne bomo vedno le slepomišili. Versko mišljenje našega naroda se še itak vse preveč izkorišča, in početje naših duhovnikov je že od sile. Noben drugi ameriškanski slovenski list si ne upa stopiti na prste tem majljenim gospodom. Vzemimo n. pr. "Glas Naroda" v New Yorku, ki jedini pride tukaj v poštev (drugi listi so itak vsi k'er kalni in v službi duhovnikov). "Glas Naroda" bo pisal o vsem mogočem, tudi o takih rečeh, ki nimajo za nas prav nikake važnosti; ako bo kak delavec zakrivil le za 5c, ga bo že namalal na 4 straneh; če mu kaj predbacivaš, te bo pa prav po gorjansko nahrulil, — naspromptno pa dosledno molči o vseh duhovniških grdobjah; za take stvari nima prostora; pravi, da so to osebnosti, če se ljudem resnica odkriva in se jih navaja do samostojnega mišljenja! Oj ti ljuba nedolžnost ti!

Ravno sem hotel dopis zaključiti, ko prejmem št. 38 "Glas Svobode", kjer najdem na prvi strani, kaj se je z g. Molekom godilo. Vas Calumetčane, to se pravi vse

tiste, kateri ste prst položili na g. Moleka, uprašam, ali ste svinje, ali ste zverina — kristjani sploh niste! Če bi se tisto ne godilo v cerkvi, bi Vas imel za tolovaje. Toda roparji ne morijo po cerkvah. Cerkev je hiša božja, kjer se ima le Bog častiti — Vi ste pa napravili iz nje jama razbojnikov! Kristus je rekel Petru, ki je odsekal hlapcu uho: "Kdor se z mečem bojuje, bo z mečem pokončan!" Toda Luki je proklet malo mar sveto pismo. Bolj mu roji po glavi socializem in pa babe. G. Klopčič, poučite poprej svoje ovčice o krščanski ljubezni in o večnih resnicah, ki jih je učil Kristus in pred njim še mnogo drugih modrijanov — potem šele razsajajte čez socializem.

Hribovec.

Chicago, Ill., 11. novmb.

"Ekstra, ekstra Proletarec!" — tako se je kričalo pretečno nedeljo pri slovenski cerkvi v Chicagi po prvi maši ob 8. uri zjutraj. Seveda so ovčice pozorno poslušale, kaj je neki to "Ekstra", ker kaj takega tukaj še ni bilo. Sprva so ljudje mislili, da Ribničan ponuja svojo suho robo, toda ko so zapazili, da jim Damjan Petrič vsiljuje le Zavrtnikovo anarhistično modrost, so nejevoljno odmajevali z glavami in se niso dali premotiti. Gotovo so bolj pametni, kakor njih dušni pastir Sojar, ki se zadnje čase tako brati z brezvercem Zavrtnikom in se toliko zanima za njegov anarhizem! Ker Damjan Petrič, eden izmed Zavrtnikovih slug, vključ svoji nenavadni zgovornosti le ni mogel svoje suhe robe spraviti v denar, začel jo je razdeljavati zabadavo — samo da se v "Proletarcu" namazana obrekovanja spravijo med ljudstvo!

Zopet isti prizor pri 10. maši. "Ekstra, ekstra Proletarec!" All about! Stonič! Konda! Klobučar! — Ker je bil dan bolj mrzel, je tudi našega vnetega raznašalca časopisov (Newsboy) Petriča zeblo (posebno zebe rado take, ki imajo prazne žepe, da se ne morejo hoditi v salon gret!). Vsled tega je šel večkrat v cerkev in zopet ven in si na ta način grel premrle ude. To sprehanje se je tolikokrat ponavljalo, da ga je mogel dalj časa opazovati g. Perko, ki stanuje blizu cerkve. Misleč, da kaj posebnega namerava, se mu približa in ga upraša po vzroku. Newsboy mu v zadregi odgovori, da se hodi gret. "Nič, tukaj se ne potrebuješ greti! Hodi v salon "and that's all"! tako ga je pregnal, in revež je moral oditi preko ulice, še gledati ni smel proti cerkvi!

Zopet nič biznisa! Ti presneta reč! — Ko je maša minula, moral je "Proletarca" zopet zastoj med ljudi deliti. Nekteri so ga vzeli, drugi pa zopet ne, in še tisti, ki ga je vzel, ga je vrgel v blato, ko je videl, da je od Zavrtnika.

Vse drugače je prišlo, kakor sta si mislila zvesta zaveznika Sojar-Zavrtnik Co. Nameravala sta si ta dva skupček, ki bi ga jima vrgel "Proletarec", po bratovsko med seboj razdeliti — drugače bi Sojar gotovo ne pripustil prodajati ga pred svojim nosom! — Toda hudimana — človek obrača, Bog pa obrne!

Permejdus, g. Zavrtnik, ni sreče! Ne moreva pa ne moreva! Ti so ti pa od hudica! Well, to je tako: midva še ne razumeva dovolj ameriškkih razmer in imava ameriškanske Slovence za preveč neumne — pa sva se opekla! Nazadnje bova pa midva neumna ostala! — In S. N. P. J. Ko'iko si prizadevava, da odgovarjava člane od društev, pa Jednota vendar le vedno bolj raste! Vsak dan se kako novo društvo ustanovi! Jednota ima z vsakim dnem več članov! Gromska strela!

G. Sojar, ali se še spominjate na 26. in 27. oktobra? Ubogi Urh, kako se mi je smilil, ker ste ga tako neusmišljeno na pomoč klicali na B'ue Island! Pa tudi New Yorku niste prizanašali!

Toliko za danes — drugič pa še kaj o Vaših ministrantih.

Eden od tistih, ki jim je Jednota v resnici mar.

Ambridge, Pa., 12. nov.

Iz našega kraja ni še bilo nikdar v "Glasu Svobode" kakega dopisa, in tudi tega bi ne bilo, ako bi ga ne izzval "Proletarec" s svojim obrekovanjem.

On namreč piše v eni svojih pred zadnjih števil ter opozarja Slovence po Pennsylvaniji in Ohio pred nekim sleparjem v osebi g. Johna Stoniča, da naj se rojaki varujejo njegove sleparije z urami in verižicami. Nesramna laž in obrekovanje! — Jaz poznam g. Stoniča že najmanj tri leta in z njim tudi kupčeval, — a reči moram, da ima pošteno blago, primerne cene, kakoršnih se zamore le v največjih in najbogatejših prodajalnah dobiti, — in to brez nikakih prevar, kar se kje drugje tako lahko naleti; John Stonich je v tem oziru skoz in skoz poštenjak.

Torej, v isti meri ko mu Proletarčevci krajejo čast in poštenje, ga jaz priporočam vsem cenjenim čitateljem "Glas Svobode" in drugim Slovincem v Združenih državah.

Ne ozirajte se, Slovinci, na to, kaj "Proletarec" piše, marveč na ljudi, ki se ne poslužujejo obrekovanja!

"Proletarcu" pa svetujem, da naj vbodoče prinaša raje članke socialne vsebine, — ne pa obrekovanja in častikraje poštenih mož, — ako je res pravi socialistični list. Tako bo šlo, drugače ne.

Novic nimam posebnih. Z delom gre dobro, in plača je času primeren. Ako kateri Slovenec nima dela, brez skrbi naj pride semkaj, in dobi! ga bo.

Pozdrav vsem zavednim Slovincem po Ameriki. Tebi "Glas Svobode" obilo uspeha, — "Proletarcu" pa malo več zrele vzajemnosti.

Frank Tomazič.

Našizastopniki.

Za državo Michigan in Minnesota: J. Molek.

Za Conemough, Pa.: J. Bricelj.

Za Johnstown, Pa.: M. Štrukelj.

Za državo Kansas: P. Obregar in S. Stefančič.

Za državo Wyoming: Lorenc Demšar.

IŠČE SE Vincenc Kolar. Za njegove naslov bi rad zvedel!

Ivan Remih,
Box 175, Steel, Ohio.

ROJAKI OBRNITE SE Z ZAUPANJEM NA NAS!

Ako mi naznanjamo po časopisih, da smo zmožni ozdraviti vse tajne bolezni mož in žensk, storimo to le zato in edino s tem namenom, da one osebe, ki imajo bolezen, katero mi z največjo izurjenostjo in spretnostjo ozdravimo, lahko vedo kam naj gredo, da bodo ozdravile. Mi vabimo rojake k nam, in resno želimo pomagati našim bolnim rojakom. Že nad 25 let smo zdravili vse tajne bolezni mož. Celo življenje smo zdravili bolezni in lahko s ponosom rečemo, da ni bolezni, da bi jo mi ne ozdravili. Mi trdimo, da lahko ozdravimo vse tajne bolezni mož in žensk, kajti to so edine bolezni, katere mi zdravimo.

Naš zavod je najstarejši kar jih je v Zdr. državah. Mi smo dovršili višje šole v Evropi in pridemo iz Vaših krajev. Torej rojaki, ako imate kako bolezen izmed onih katere so imenovane spodaj, ne pomišljajte niti trenutke, temveč obrnite se takoj do nas, in razložite nam v vašem materinem jeziku svoje bolečine in nadloge. Mi vam bodemo pomagali v najkrajšem času. Bodite previdni! Oglasite se pri nas, predno se obrnete do kakega družega zdravnika.

Zastrupljenje krvi, krč, božjastnost, slaboumnost, zguba moških moči, vse bolezni v želodcu in na jetrih, bolezni v hrbtu in sploh vse tajne bolezni pri moških in ženskah. Preiščemo zastoj in damo tudi nasvete brezplačno.

Uradne ure od 9—5 ob delavnikih, 7—9 zvečer vsak dan. Ob nedeljah od 10—2.

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

DR. DRILL, slovenski zdravnik, s katerim se lahko pogovorite.

703 Penn Ave., 2 nadstropje,
Pittsburg, Pa.

Ako se ne morete oglasiti osebno pri nas, pišite nam. Mi vas tudi lahko pismeno ozdravimo. Opišite vaše bolezni v vašem materinem jeziku; pristavite tudi, kako dolgo ste bolni in koliko ste stari ter naredite pismu naslov:

BERLIN MEDICAL INSTITUTE.

703 Penn Ave. Pittsburg, Pa.

Slovincem in bratom Hrvatom v Chicagi naznanjam, da sem svojo gostilno opremil z modernim kegljiščem in tako svojim cc. gostom pripravil najboljše zabavišče.

Vsem bratskim društvam priporočam tudi moje dvorane za društvene seje, svatbe, zabavne večere itd. — veliko dvorano pa za narodne in ljudske veselice.

Cc. gostom so vedno na razpolago najboljše pijače, unijske smodke in prost prigrizek.

Potujoči rojaki vedno dobro došli! Priporočam se vsem v obilen poset.

Frank Mladič,

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

\$6.00 SEST DOLARJEV

je sedajna vrednost

1 DELNICE PAROBRODNEGA DRUŠTVA

American Navigation Company.

Kdor želi delnice kupiti še prej, predno cena istim zopet poskoči, naj takoj odpošlje naročilni listek in denar na

American Navigation Company

108 Greenwich Street,
NEW YORK CITY.

Vsaka delnica je popolnoma plačana in ni treba nikakega poznejšega doplačila.

Naročilni listek

(Incorporated under the laws of the State of Maine)

American Navigation Company

FRANK ZOTTI, PRESIDENT.

[Inkorporirana po državnih zakonih z glavnico \$2.000.000, od katerih je že \$1.500.000 uplačanih.]

108 Greenwich Street, New York.

Cenjeni gospod!

S tem se naročim na ..... delnic družbe 'American Navigation Co' ter Vam zajedno pošljem znesek \$..... kot plačilo za naročene delnice, katere mi blagosvolite vposlati takoj.

Razume se, da mi morate ako prekoračijo naročnine zgoraj imenovano glavnico, poviliti vposlano svoto v celem znesku.

Ime .....

Ulica in št. ....

Mesto in država .....

Dne.....190....

Ceki, menice (trate) in poštne nakaznice naj se pošiljajo direktno na:

American Navigation Co., 108 Greenwich St. New York.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
 Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 134 W. 19th Str., Chicago, Ill.
 Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South. Chicago, Ill.
 Nadzor-
 niki: DAN. BADOVINAC, 206 Chestnut Str., Keweenaw, Ill.
 JOHN VERŠČAJ, 1411 Clarence Ave. Chicago, Ill.
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Pomožni
 odbor: MARTIN POTOKAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 9002 Strand St. So. Chicago, Ill.
 Bolniški
 odbor: MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
 JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
 MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; denarne pošiljatve pa blagajniku Frank Klobučarju.

Orednji odbor S. N. P. Jednote ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozarja se vsa društva, ki imajo vprašanja do odbora, da pravočasno dopolnje svoje dopise jednotnemu tajniku.

Misli.

Siloviti, krvoločni anarhizem je sad nakladne krvoločnosti katoliških fanatikov izza časa svete inkvizicije. Na Španskem in v Italiji je ta inkvizicija najstrašnejše divjala, in zato se je tudi anarhizem tam najprej vgnjezdil.

Svojih mislij, svojega prepričanja ne vsiljuj nikomur z nestrpnostjo. Ako tvoji dokazi za resničnost tvojih nazorov ne izdajo — potem si slab pisatelj ali govornik. Bleščača resnica pa govori sama za se — opazuj naraščanje socijalizma.

Pri vseh stvareh se zahtevajo jasni dokazi — le pri veri ne. Zato je goljufanje z vero najlozja in najbolj izvrševana sleparija. Današnje države pa tako početje podpirajo. Le Francija še vedno koraka na čelu narodov.

Med človeškimi uredbami je jedino le papeštvo, katero veže barbarstvo s prihajajočo dobo splošne prosvete.

Socijalizem bo strl verige, ki drže sedajne rodove v duševni temi, iztrebil bo krivičnost in gnjilobo, in na razvalinah lažnjive in hinavske kulture zgradil tempelj občnega človečanstva.

Sedajni državni red zapoveduje: "Delavec, tebe le zato trpim, da služiš nekaterim stanovom denar, da mi ti zamorejo davek plačevati, s kojim si v svojo slavo hlepnost vzdržujem armado, in da sam morem tako živeti, kakor se spodobi poveljniku. Ako se s tvojim denarjem ti stanovi kratkočasijo in ga nepotrebno zapravljajo — to meni nič mar."

Današnje vere pa nam na srce pihajo s tem le, s svetim oljem in z nebesko milobo namazanimi besedami: "Delavec, ti si izvoljenec Gospodov, ker nikomur ni dana tako lepa priložnost, kakor ravno tebi, da si zaslužiš nebesko kraljestvo. Prej bo prišla kamela skoz šivankino uho kakor bogataž v nebo. Moli in delaj!" — ta zapoved Gospodova le tebi velja, ker Bog je med vsemi stanovi le tebe izvolil, da ne zgrešiš prave poti, in da ga boš nekoč gledal od obličja do obličja."

Delavec, socijalizem ti pa pravi: "Obrni s pomočjo volilne pravice — vsaj v Ameriki — sedajnemu državnemu redu hrbet."

Kar se pa tiče agentov nevidne nebeske firme, uprašaj jih po lastnoročnem podpisu dotičnega poblastila. Ako tega ne morejo pokazati, vrzi jih iz hiše ter čitaj "Glas Svobode". Potem boš ostal zdrav na umu in duši, — postal boš samozaveden človek in našel boš samega sebe.

Nedavno v Ameriko prišedši rojak pisal nam je sledeče vrstice: "Pošljem 75c za polletno naročnino Vašega lista "Glas Svobode". Ena številka, katero sem bral, mi je odprla oči, in začel sem prvokrat v svojem življenju sam premišljevali o rečeh, katerih si prej nisem upal."

Da, da! ameriški zrak in "Glas Svobode" — kedo se jima more upreti?! To je zdrava, tečna hrana za te'o in dušo.

Odeza.

Župnik (cerkovniku pri spovedi): Zdaj mi pa še povej, kedo pije moje vino, kadar ni mene doma.

Cerkovnik (kleči nepremično in pobožno molči).

Župnik: Ali nisi slišal, mežnar? Povej, kedo mi krade vino! Prej ne dobiš odeze.

Cerkovnik (še vedno tiho pobožen kakor poprej).

Župnik (stopivši iz spovednice): Odgovorjaj!

Cerkovnik: Saj me niste upražali ničesar.

Župnik: Uprašal sem te, kdo mi krade vino, kadar ni mene doma.

Cerkovnik: Gospod fajmošter, iz spovednice se ne sliši ničesar. Pa menjavja, boste videli, da je res.

(Cerkovnik zleze v spovednico in župnik poklekne pred okence).

Cerkovnik: Zdaj mi pa vi, gospod fajmošter, povejte, kedo se zabava z mojo mlado ženo in jo "kratkočasi", kadar ni mene doma!

Župnik (potegnivši cerkovnika naglo iz spovednice): Prav praviš! Kdor sedi v tej spovednici, tega se ne sliši in ne razume čisto nič. Odvezujem te vseh grehov. Pax tecum!

Po volitvah.

Kdo je oni človek tam, ki ne prenehoma sam sebe tolče? Mogoče je kak norec? —

O, ne. To je delavec, ki se sedaj bje po butici, ker ni volil socijalnega listka. Prebudil se je šele sedaj, ko je že prepozno.

Socijalna propaganda se navadno priče prvi dan po končanih volitvah. Zapomnite si to!

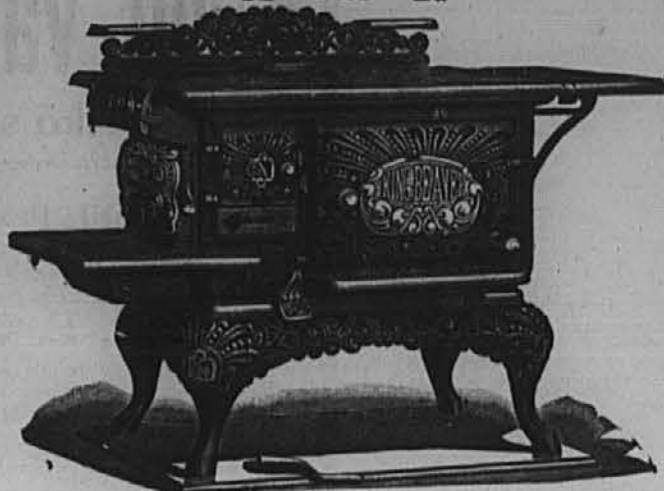
Ako hočemo uspevati, imeti moramo najprej prostost mišljenja, in potem šele dobimo druge prostosti.

Izid zadnjih volitev.

Iz ravnokar skončanil volitev izišli smo sicer kot premaganci, to da podlegli smo častno. Napredovalci smo povsod, skoro v vsaki državi se je število socijalistov povečalo. Tako je n. pr. dobil Haywood v Coloradu 20.000 glasov. Razun v Milwaukee nismo nikjer prodri s svojimi kandidati. Zadovoljiti se moramo za sedaj še z zavestjo, da naša moč raste, in da čas ni več da'č, ko dosežemo tudi pozitivne uspehe. Vendar pa bi mi pri sedajnih volitvah dobili še več glasov, ako bi kapitalisti ne uplivali na delavstvo z obljubami, da jim plače povišajo, ako volijo za njih kandidate. Mnogo so jih s takimi in enakimi obljubami premotili. In časopisje sedaj po volitvah res pogosto poroča, da je ta in ta tovarna poboljšala svojim delavcem plače. Kapitalisti so torej za enkrat besedo držali! Prepričani smo, da bodo tudi še za naprej delavstvu "naklonjeni" — do prihodnjih predsedniških volitev namreč. Ko zmagajo tudi tukaj, pa se bo kapitalistična ljubezen nakrat ohladila in padla na ničlo!

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pri

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

Pozor!

Pozor!

Slovenci.

"Salon" z MODERNIM KEGLJISČEM

Sveže pivo v sodčkih in luteljkah in druge raznovrstne naravne pijače — najboljše in najfinejše unijske smodke. Potniki dobe čedno prenočišče za nizko ceno. Postrežba točna in izborna.

Vsem Slovincem in drugim Slovanom se priporoča

Martin Potokar, 564 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

POROCNE SLIKE

izdeluje v najlepših pozicijah. Vsaka podoba je lepa in naravno zgotovljena. Vsakovrstne družinske in društvene slike v poljubni velikosti za nizko ceno. Tudi povečuje manjše slike v naravno velikost

The Reliable Photograph.

391—393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

ESTABLISH 1883

PHONE CANAL 287

MOČNO BLAGO.

Najbrže, da ste videli že kako oznanilo in si predstavljali, kako po ceni se blago dobi. Ali se spominjate, kako slabo blago ste dobili in si sami sebi rekli: "Nikoli več tam ničesar ne kupim". Večina nas ima tako skušnjo, in če je vi ni ste imeli, štejte se srečnim. Mnogokrat vidite take predmete oznamovane in tako lepo popisane, da se vam priljubijo in si jih hočete nabaviti. Grete in si jih ogledate in najdete, da niso niti polovice one vrednosti ali kakovosti kakor opisano. To je glavni vzrok, da mi ne navajamo naših cen po oglasih. Nekatere prodajalne trde, da cena tega ali onega predmeta je za polovico znižana. Mi tega ne storimo, kajti vsakdo vé, da nekaj dobička moramo imeti, ker sicer ne bi mogli eksistirati. Naša trgovina obstoji vže 15 do 20 let in to dokazuje, da zadovoljimo ljudstvo. Pridite k nam in si oglejte blago in ceno. V zalogi imamo najlepšo vrsto oblek, slavnikov, klobukov, letne spodnje obleke itd.

Pridite in ogledajte si naše vzorce za moške obleke.

Slika predočuje zlato damsko uro (Gold filled.) JAMCI SE ZA 20 LET.

V naravni velikosti slike.

Kolesovje je najboljši ameriški izdelek — Elgin ali Waltham. \$14.00

Te vrste ura stane le \$14.00

V obilo naročbo se priporoča vsem Slovincem in Hrvatom dobro znani

Jacob Stonich,

72 E. Madison St. Chicago, Ill.

Zastonj dobite.

Veliko sliko, ako naročite dvanajst kabinetnih slik, pri fotografu

1906

Dobro delc, zmerne cene.

MODERNI FOTOGRAFIČNI ATELJE

L. Hagendorff.

Vogal Reed in Oregon ul. V MILWAUKEE, WIS.

Znižane cene za poročne slike.

STARA IN IZKUŠENA CUNARD LINE

ustanovljena leta 1840.
 PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN
 GIBELALTAR, GENOVA, NAEPEL ITD.

LEPI, VELIKI IN NOVI
 PARNIKI NA DVA VIJAKA
 "CARPATHIA" 13,600 ton.
 "SLAVONIA" 10,600 ton.
 "PANNONIA" 10,000 ton.
 "ULTONIA" 10,400 ton.

Iz New Yorka odplujejo
 NARAVNOST V ITALIJO.

Obrnite se do naših zastopnikov kateri Vam dajo potrebna navdila o cenah in času kedaj parniki odplujejo.

Se iščejo agentje!
 F. G. WHITING, ravnatelj.
 67 Dearborn Str. CHICAGO.

P. Schoenhofen Brg. Co's.

Najboljše pivo je

[Se prodaja povsod.
 Phone Canal 9 Chicago, Ill.

Edward Pauch

gostilničar

663 Blue Island Avenue
CHICAGO, ILL.

MATIJA KIRAR

GOSTILNICAR

v Kenosha, Wis., 432 Middle S

Se priporoča rojakom za obisk
 Toči dobro in sveže pivo, naravno vino in pristno žganje.
 Izvrsne smodke.
 TELEFON ŠTEV. 777

HUSPOSKA BRATJE. Slovenski fotografični atelije
 mej Slovenci dobro znan. Izdeluje najlepše slike različnih velikosti po najnižjih cenah.
 1841 Euclid Ave.
 CLEVELAND, O.

Kasparjeva državna banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30. dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predal za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

VESTI IZ STARE DOMOVINE IN iz jugoslovanskih pokrajin.

Ponarejen denar.

V Trstu je razpečaval 31letni Abraham Taroli, doma iz Condina v Italiji, ponarejen denar. Bil je obsojen pred Tržaškimi porotniki na en mesec ječe.

Železnica Trebnje—St. Janž.

Iz Trebnjega se namerava graditi železnica do St. Janža, kjer so premogokopi. Za to progo se najbolj poteguje St. Janška premogokopska družba, a tudi za celo Dolenjsko bo velike koristi. Ker za sleduje družba le svoje osebne koristi, se protivi temu, da bi se postavil kolodvor pri trgu Mokronogu, marveč daleč proč od trga. To pa bi bil občuten udarac za Mokronožce in okoličane. Pred nekaj časom šla je deputacija iz Mokronoga k deželnemu odboru kranjskemu posredovat v prilog trgu. Oglasila se je pri referentu za železniške stvari deželnemu odborniku Grasselli in pri Povsetu, ki sta oba obljubila, da bosta pospeševala koristi trga Mokronog in se potegovala za to, da se kolodvor postavi tik trga.

Roparski napad.

V Trstu je bil denarni pismonoša Andrej Velikonja v neki hiši roparsko napaden. Velikonja je imel pri sebi okoli 7000 K denarja. Napadalec ga je pobil na tla z več udarci, vendar je imel Velikonja še toliko moči, da je klical na pomoč, vsled česar so prihiti ljudje, ki so prepočili roparja, da svojega namena ni mogel doseči. Pismonoša je bil ranjen s sekirico, ki so jo vso krvavo našli na kraju napada. Napadalec je ušel, a upajo ga dobiti, ko doženo, kedo je odposlal denar v hišo, kjer se je izvršil napad. Naslov prejemnika denarja, je bil najbrž izmišljen in le na to preračunjen, da se zvabi denarnega pismonoša v kako samotno hišo, kjer bi lopov ložje izvršil svoj namen. Tudi na Dunaju se je pred 30 leti zgodil tak roparski zločin na pismonoši Gugenbergerju, ki je bil oropan vsega denarja, a lopova je roka pravica ujela.

Zakon o Rakoczy-ju.

Ministrski predsednik Dr. Wekerle je imel v seji ogerskega državnega zbora kratek govor ter je potem predložil zakonski načrt o Rakoczy-ju. Rakoczy je umrl v Carigradu, kjer je živel v pregnanstvu kot revolucionar. Poslanci so stoji poslušali izvajanja ministrskega predsednika, a neodvisna stranka ga je pozdravila z viharnim odobravanjem. Postava ima teledoločbe. V prvi se določa način glede prenosa Rakoczy-jevih telesnih ostankov in pokopa v domovini. V drugi se odpravljata zakon iz leta 1875, s katerim je bil Rakoczy proglašen za izdajalca. V tretji se odbrava svota 55,000 K za stroške slovesnega pogreba ter za spomenik. Člen četrti določa z ozirom na zaplenjeno premoženje Rakoczy-jevo, da ta zakon ne more imeti nikakih privatnopravnih posledic. Zadnji člen pa govori o izvršitvi teh določb.

Umobolen.

Neki kmet iz Bukovice je pripeljal v Gorico svojega 27letnega sina Andreja, da bi ga preiskal kak zdravnik, ker je revež umobolen. Ko sta sedela v gostini na izvoznem trgu, je fanta prijela bolezen, in začel je razbijati. Nato je bil s pomočjo policije prepeljan v bolnico.

Pisemski poštni promet ob nedeljah.

V trgovinskem ministerstvu delujejo na to, da se bodo v bodoče dajala pisma ob nedeljah ves dan istotako kakor ob delavnikih. V ta namen pa naj bi se priljepljale na pisma posebne "nedeljske znamke", ki bi bile nekaj dražje od navadnih. Vsako pismo s tako znamko bi se oddalo naslovljencu tudi v nedeljo ob istih časih, kakor raznašajo pismonoše pisma ob delavnikih. V Belgiji je to že vpeljano.

Roparski umor.

Gostilničar Juri Majnarič v Delnicah pri Reki je umrl vsled ran, ki mu jih je prizadel roparski mo-

rilec Franc Rogelj. Rogelj je doma iz okolice Novega mesta in so ga grozniki že dobili.

Železniška nesreča.

Na železnici, ki vozi na Reko, trčila sta skupaj dva tovorna vlaka. Razbilo se je 16 voz. Poškodovan je tudi železniški tir. Izmed ljudij ni bil nikdo usmrčen.

Velikanska razstrelba.

V sistijanskih kamolomih v Istri izvršila se je dosedaj največja razstrelba v Avstriji. V razdalji 89 m. so zažgali dve mini. V eni je bilo 16,000 kg, v drugi 8000 kg dinamita. Razstrelitev se je izborno posrečila in je dala skupaj 250,000 ton materijala. Razstrelitve se je udeležilo mnogo "višje" gospode, tudj nadvojvodinja Marija Jožefa.

Čudna so pota božje previdnosti.

Največji sovražniki si podajo svoje roke, in najboljši prijatelji se — zlasajo. Zagriženi klerikalec, advokat dr. Brejce in duhovnik monsignore Podgorca, oba v Celovcu, vložila sta tožbo radi častikraje proti uredništvu ljubljanskega duhovniškega lista "Slovenec", v prvi vrsti proti duhovniku dr. Lampetu. Kaplan Lampe je pozabil na nauk o ljubezni do bližnjega in je opsoval v svojem listu duhovnika Podgorca in Dr. Brejca na neusmiljen način. A tudi kaplan Podgorca je pozabil na nauk o krščanski ljubezni in je imenoval kaplana Lampeta zbesnela človeka. In zdaj tožj Lampet Podgorca in Podgorca Lampeta.

Tudi pri nas so se začeli klerikali med seboj tepsti. Kačička Nova Domovina v Clevelandu udrži po župniku Hribarju — župnik Hribar pa proti nji tajno ruje. Anarhist Zavrtnik v Chicagi se je vkljub svojemu notoričnemu brezverstvu zvezal z duhovnikom Sojarjem proti svobodomiselnemu listu "Glas Svobode" — in pobojni Sojar podpira anarhistični list "Proletarec" moralno in finančno.

In Zavrtniku se čudno zdi, kako moremo mi o njem trditi, da je anarhist in objednem zaveznik kat. duhovnika Sojarja! To pač ni nikakoršna uganka. Rimski klerikalec, so vse: republikanci, demokrati, monarhisti, socialisti, anarhisti, morlici, prešestniki — sploh vse, kar kdor hoče — samo da služi njen namen. In Zavrtnik je ravno tak.

ROJAKI!

Slovenski delavski pevski zbor "Orel" nudi nam zopet priliko poštene, bratske zabave.

Dne 24. novembra t. l. priredi veselico s koncertom, in — kar posebno naglašamo — uprizorila se bo tudi enodejanska veseligr "Dva gospoda pa en sluga."

Za to igro smo pridobili najboljšje moči, ki jih je možno dobiti, in brezdvomno bo njih izurjeni nastop vzbujal vso pozornost ter občinstvu nudil obilo zabave.

Sodelujejo tudi razni priznani slovenski in hrvaški pevski zbori in izvrstna godba na lok.

Slovinci, ne zabite torej priti dne 24. novembra v Narodno dvorano na 18. cesti in Centre Ave., kjer se Vam pripravljata izreden užitek in posebna zabava.

Začetek točno ob 8:30 zvečer. Odbor.

Ne trpite na revmatizmu!

Drgnite boleča, otekla mesta z

DR. RICHTER-JEVIM

ANCHOR PAIN EXPELLERJEM

in iznenadeni bodete nad prijetnim olajšanjem, kterega Vam podeli

(3) Spričevalo nekega duhovnika Rev. H. W. Freytag nam piše iz Hamel, Ill.: "Že 20 let vporabljam v inozemstvu in v tej deželi z izvrstnim vspehom v slučajih revmatizma, protina, prehlajenja, bolečin v hrbtu in podobnih bolih Vaš sijajni Anchor Pain Expeller bodem vedno rabil. 25c in 50c.

Pri vseh lekarnarjih
F. Ad. Richter & Co.
215 Pearl st., New York.

Kedo vam zamore pomagati.

Ako ste bolni, slabi ali v nevolji?

Na svaki način samo oni zdravnik, kateremu so dobro znane vse človeške bolezni, trpljenja in slabosti!

ROJAKI! Pazite komu poverite zdravljenje Vaših bolezni!

Kajti v Vašem zdravju obvisi Vaša prihodnost, kakor tudi Vaše družine, Vaših malih in dragih, za katere se mučite in delate. Zatoraj rojaki, ako Vam je potreba naveta ali zdravniške pomoči, vedite, da je naš stari, izkušeni in po celem svetu znani in slavni:

Dr. E. C. COLLINS Medical Institute,

edini, kateri zamore in kateri garantira, da Vas zagotovo ozdravi od katere koli akutne, kronične ali zastarele bolezni kakor: bolezni na plućah, prsih, želodcu, črevah, ledvicah, jetrah, mehuru, kakor tudi vse bolezni v trebušni votlini, bolezni v grlu, nosu, glavi, nervoznost, živčne bolezni, prehudo utripanje in bolezni srca, katar, prehlajenje, naduho, bronhialni, pljučni in prsni kašelj, bluvanje krvi, mrzlico, vročino, težko dihanje, nepravilno prebavljanje, revmatizem, giht, trganje in bolečine v križu, rokah, nogah, ledjih in boku, zlato žilo (hemeroide), grižo ali preliv, nečisto in pokvarjeno kri, otekle noge in telo, vodenico, božnjost, slabosti pri spolnem občevanju, polucije, nasledke onanije (samoizrabljanja), šumenje in tok iz ušes, oglušenje, vse bolezni na očeh, izpadanje las, luske ali prh na glavi, srbenje, lišaje mazolje, ture, hraste in rane, vse ženske bolezni na notranjih organih, neurastenični glavobolj, neredno mesečno čiščenje, beli tok, bolezni na maternini i. t. d., kakor tudi vse ostale notranje in zunanje bolezni. On je prvi in edini, kateri ozdravi jetiko in Sifilis kakor tudi vse

tajne spolne bolezni moške in ženske.

POZOR! Zakaj drugi zdravniki ali zdravniški zavodi nimajo pismenih zahval ali slik od ozdravljenih bolnikov! Odgovor! Zato ker niso nikogar ozdravili — potem je popolnoma naravno, da se jim ljudje ne zahvaljujejo.

Tu donášamo par slik onih bolnikov katere je naš slavni Dr. E. C. COLLINS, M. I., v zadujem času popolnoma im do kraja ozdravil.

Ozdravljen: bolezni v prsih, težkega dihanja in slabosti.

VLADIMIR S. JOVANOVIČ,
New Albany, Ind.

Ozdravljen: bolečin v križu in reumatizma v rokah in nogah.

JOZO PERNAR,
Box 212, Richmond, W. Va.

Ozdravljena: težke prsne bolezni in reumatizma v križu in ledjih.

TEREZIJA KUMOR,
10113 Commercial Ave., Chicago, Ill.

Ozdravljen: Rheumatizma in stisnena mehurja.

BOŽO DOBRAŠ, Box 51 Boston, N. Y.

Ozdravljen: Dispepsije in želodčnega katarja.

MILOŠ LAVRNIC,
A. V. S. Co., Leadville, Colo.

Ozdravljen: prebadanja v rebrih.

MARKO TRBOVIČ,
21 River Bank, Kansas City, Kans.

Ozdravljena: bolezni v prsih, želodčnega katarja, težkega dihanja in bolezni srca.

MICHALINA MOKRAWIČKA,
45-5th Street, Passaic, N. J.

Imamo še na stotine drugih pismenih zahval od ozdravljenih bolnikov, — katerih pa radi pomanjkanja prestora nemoremo vseh naekrat abjaviti. — Zatoraj rojaki Slovenci! Predno se obrnete na kakega zdravnika ali zdravniški zavod — prašajte nas za svet — ako ste bolni, slabi ali nemočni — ali ako Vas drugi zdraviki niso mogli ozdraviti, — točno in brez vsacega sramovanja opišite Vašo bolezen v svojem materinem jeziku — pišite koliko ste stari — koliko časa traja bolezen ter vse glavne znake bolezni. Ako Vam bolezen popolnoma znama, pišite po knjiga Zdravje katero dobite zastonj, ako pismu priložite nekoliko poštnih znamk za poštnino. — Pisma naslavlajte na slediči naslov:

DR. E. C. COLLINS MEDICAL INSTITUTE,

140 WEST 34th ST.,

NEW YORK, N. Y.

potem smete z mirno dušo biti prepričani Vašega popolnega ozdravljenja.

Kedor hoče osebno priti v ta zavod, je isti odprt vsaki dan od 10 predpoldnem do 5 popoldne, — ob nedeljah in praznikih od 10 do 1.

Edina vinarna, ki toči najboljše kalifornijska in importirana vina. Kdor pije naše vino, trdi, da še ni nikdar v svojem življenju pokusil boljše kapljico. Vsi dobro došli!

Vsem rojakom priporočam svojo fino urejeno

GOSTILNO

na 257 - 1st Ave, Milwaukee, Wis.

Postrežba točna in solidna. Vsak potujoči Slovenec dobro došel.

C. HOFBAUER.

MATIJA ERKLAVEC.

— 624 So. Centre Ave. —

Edini slovenski krojač v Chicagi naznanja slav. občinstvu, da ima sedaj veliko zalogo vsakovrstnega blaga v izdelovanje novih oblek kakor tudi v popravo starih vse po zmerno nizkih cenah

CHICAGO, ILL.

NAJEMNIK & VANA,

IZDELOVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82-84 Fisk St. Tel. Canal 1405

Nazdar rojaki!

Slovincem in drugim bratom Slovanom priporočava svoj lepo urejeni

Saloon

Točiva vedno sveže pivo in pristne druge pijače. Raznovrstne fine amedke na razpolago.

Za obilen peset se priporočava

brata Košiček

590 S. Centre Ave. Chicago, Ill.

Cemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, mogoče še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrom, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

Med nebeškimi svetovi.

NARAVOSLOVNE ČRTICE

Urejuje Ivan Kaker.

Skrivnosti
"RIMSKE CESTE"

Vvod.

(Nadaljevanje.)

Naravno je, o čemer bi tudi mi vsak hip lahko prepričali se v malem poskusu, da je čedalje burnejše vrtenje tega vesoljnega trupla okoli svoje osi moralo naposled provzročiti tudi čedalje večje stiskanje svoje materije in to do skrajnega napeto stanje stremiti po nekaki rešitvi materije iz tega stanja. Ta rešitev se je naposled tudi izvršila na način, da so najbolj stisnjeni deli materije, t. j. oni okoli osi vesoljnega trupla združeni, s svojo ogromno silo potisnili na skrajnem se nahajajoče in jih jeli metati zopet nazaj v vesoljni eter, iz katerega je bilo prej iztisneno to prvo vesoljno truplo.

To metanje je trajalo tako dolgo, da se je prvotno truplo toliko upokojilo, da niso njegovi sestavi zahtevali nobene osvoboditve več in so ostali v prvotnem truplu kakor prvotna skupna zmes.

In kako moramo potemtakem imenovati to prvotno ostalo skupino?

Mater vsega stvarjenja!

Njo, ki je rodila vse svetove.

Da pa ne prehitimo najvažnejšega dela stvarjenja, se moramo vrniti za korak nazaj.

V onem trenutku toraj, ko se je po pritisku materine snovi svetov, izločil iz iste prvi kos, se je pričel takomenovani "mehanizem stvarstva", t. j. zakonito gibanje raznih glavnih delov stvarjenja, katere dele poznamo pod imenom "svetovi".

Za prvim delom ali kosom, ki se je izločil iz materinega trupla svetov, je sledil drugi, tretji, četrti itd. tako dolgo, da se je izločil zadnji in izbežal v brezdanji prostor etra.

O tem silovitem prvotnem pojavu stvarjenja si zamoremo napraviti nekolično sliko, ako se podamo k sledečemu računu.

Vsak teh prvih iz glavnega trupla izbežal kosov ali svetov je samostojno svetovno truplo ali po naše: "solnce", za sebe žareče solnce, tudi "zvezda neprimičnica". Takih samostojnih solnc je našlo zvezdoznanstvo na vsemirju t. j. zvezdnem nebu dozdaj okoli 1200 milijonov. Vsako tako solnce je silovito ogromno truplo, kar poznamo že na tem, da naše solnce, ki ni eno največjih solnc, meri v svojem premerju 187,000 milj in je toraj 323,000 krat večje nego naša zemlja. S kako nezapodljivo močjo je metalo prvotno truplo iz sebe ta solnca, pa izpoznamo najložje na tem, da so ta solnca drugo od drugega silno oddaljena. Znanstveno izračunano je, da je oddaljeno naše solnce od sosednjega osem bilijonov milj (en bilijon je pa 1,000,000,000 t. j. en milijon milijonov), to se pravi, da je ta oddaljenost 400,000 krat večja, kakor ona naše zemlje od našega solnca. Iz te daljave potrebuje svetloba onega sosednjega solnca 6½ leta, da doseže zemljo in vendar prebeži svetloba 40,000 milj v enem trenutku. Najboljši konj bi toraj potreboval 100 milijonov let, da predirja to daljavo, pa bi moral dirjati neprenehoma noč in dan.

Druga solnca pa so še mnogo dalja in njih oddaljenosti sploh ni več mogoče natančno izračunati.

Vsa ta solnca pa se vrtijo neprenehoma okoli svojega materinega sveta z neznano hitrostjo, kakor so se začela vrteti v onem trenutku, ko jih je ta silni materni svet vrzel iz sebe.

Za resničnost trditve o tem vrtenju solnc okoli njihovega materinega trupla ali solnca, velja samo sledeče fizikalno pravilo, ki je veljavno sploh za vse fizikalne zakone v materiji.

Denimo v posodo vode kapljo olja in poskusimo je to vrteti s kako stvarjo okoli njene osi. Vrtimo to oljnato kroglico bolj in bolj in videli bomo učinek tega vrtenja: od kroglice se je odtrgal kolobarček in vrteč se okoli svoje osi vrti se hkratu okoli prvotne kroglice. Ako vrtimo kroglico še bolje, razpade kolobar na več delov, kateri se istotako vrté okoli prvotne kroglice. Na ta način so se izločila solnca iz glavnega okoli svoje osi vrtečega se trupla in se jela vrteti okoli njega in se bodo vrtela bilijone let.

O hitrosti vrtenja teh solnc imamo različnih računov. O našem solncu je izračunano, da se vrti s hitrostjo solnca in z solncem vred beži i naša zemlja in druge zvezde našega osolnčja okoli prvotnega trupla. Pa je znan še tudi drug svet, drugo solnce, z imenom "Cambridge", ki beži s tako hitrostjo po svojem tiru, da bi v dveh minutah priletelo okoli naše zemlje: vendar pa je to solnce tako daleč od naše zemlje, da bi vkljub njega hitrosti preteklo milijon let predno prileti do nas.

Od kod pa izvira različna velikost teh solnc in tudi različna hitrost njihovega bega okoli materinega solnca?

(Dalje pride.)

Našim naročnikom.

Ma'okdo naših rojakov, ki je naroden na naš list, si pri čitanju istega morda ne predstavlja, koliko truda, koliko sitnosti in stroškov stane, predno je ena taka številka gotova.

Upravni stroški so v zadnjem času nenavadno visoko narasli; zlasti se je občutno podražilo tiskanje lista in sploh vse, kar je v zvezi z izdajo časopisa.

Večkrat smo pozivali rojake, da se na list naročujejo in ga v krogu svojih prijateljev razširjajo, obljubjujoč pri tem, da pričnemo z dvakratno tedensko izdajo, kakor hitro dobimo zadostno število naročnikov skupaj; naglaševali smo, kolike važnosti bi bil za ves slovenski narod po Ameriki tak napredek neodvisnega lista, ki jedini stoji na popolnoma svobodomiselnih podlagi in ki v resnici dejansko izvršuje svoja načela in jih nima le na papirju.

Drugi listi dobivajo od vseh strani izdatne podpore, imajo trdno gnotno stališče, veliko število naročnikov itd. itd. — a mi smo navezani na sami sebe; ne moremo se zanašati na kaj drugega, nego na točno plačevanje naročnine. Žal pa, da nekateri naročniki tudi te svoje dolžnosti ne vršijo tako, kakor bi morali.

Ne tožimo radi svojih bolečin, a toliko lahko omenimo, da se mora upravništvo mnogo boriti s finančnimi teškočami in da ogromne upravne stroške komaj zmaguje.

Vedno smo se trudili in se trudimo za zboljšanje in povzgojbo lista. Da ustrežemo vsaj deloma svojim rojakom, ki želijo več berila, opustili smo svojim naročnikom na ljubo mnogo oglasov, na čemur je list sicer pridobil, a dohodki so se znatno znižali, in stem smo prišli v še večje neprimolike.

S svojim neustrašenim nastopom proti vsakršni hinavščini, bodisi duhovniški ali posvetni, pridobili smo si mnogo sovražnikov, ki tajno in zahrbtno proti nam rujejo in škodujejo listu, kolikor in kjer morejo. Zvezali so se proti nam tisti ljudje, ki smo jih razkrinkali in ki so se poprej sami med seboj smrtno sovražili; združila jih je proti nam le skupna maščevalnost. Mi smo osamljeni in vključ vsem neprimlikam se ne strašimo boja.

Tem večja dolžnost je torej vseh naših naročnikov in somišljenikov, da stojijo trdno, neomahljivo v tej borbi na naši strani in da nas z obilnim naročevanjem in točnim plačilom podpirajo. Priporočajte vedno in povsod naš list in razširjajte ga kar možno med onimi našimi rojaki, ki še niso naročniki. Uspeh take agitacije gotovo ne bo izostal. Stem listu in načelom, ki jih zastopa, najbolj koristite.

Upravništvo.

Emil Bachman,
580 So. Centre Ave. Chicago.

Izdeluje društvene znake, gumbce, zastave in druge potrebščine.

Mirko Vadjina

priporoča bratom
Slovencem avojo
BRIVNICO.

390 W. 18. St. Chicago.

KAM?

h GRAM-u & KRULC-u

Najboljša in najlepša slovenska gostilna v Chicagi

— 408 W. 18. cesta. —

Najboljše pivo, najboljše importirana slivovka, staro new yorško ter pristna kalifornijska vina.

Najboljše žganje v Združenih drž., takozvani "Woodland."

Vedno sveži in fini prigrizek.

Potrežba pozorna in realna.

GRAM & KRULC

408 W. 18. Str. CHICAGO.

POZOR!

POZOR!

SLOVENC!

Kadar se mudite v mestu, ne pozabite obiskati rojaka Frank Bernik, ki je otvoril hotel na 44 Sherman Str. pri La Salle postaji.

ZAPOMINITE SI:

"EDINI SLOVENSKI HOTEL V CHICAGO."

... Gostoljubna postrežba!...

FRANK BERNIK, lastnik.

Naša razstava

modernih jesenskih oblek in površnikov

je najboljša in v toliki zalogi kot nikdar poprej. Naša vzajemnost med ljudstvom rapidno napreduje, dokaz tega je vedno večja razprodaja, kar znači, da prodajamo dobro blago po zmernih cenah.

Iz te nove zaloge oblek in površnikov si lahko izberete najmodnejše, raznih barv in razne velikosti po cenah od .....

\$7.00

.....do.....

\$25.00.

vogal 18. in
Blue Island Ave.

THE
ATLAS
CLOTHING®

ZADOVOLJSTVO V ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdrava. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno žmerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kojih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa in: ahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki pospešuje slast do edi in prebavnost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

Dober tek.
Izborno prebavljanje.
Trdno zdravje.

Močni živci.
Močne mišice.
Dolgo življenje.

To je zdravilo, kakeršnemu ni para na svetu. Ako je rabite, odvzamete mnogo boleznih od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite boleznim.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabih pijač.

V LEKARNAH

V DOBRIH GOSTILNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specialitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.